

24 april 2022, Beloken Pasen jaar C
Evangelielezing: Johannes 20,19-31

Homilie

De eerste zondag na Pasen, vandaag dus, heet ook beloken Pasen. Beloken, het voltooid deelwoord van beluiken, Oudnederlands voor sluiten, is het tegengestelde van ontluiken. De paasweek, het paasoctaaf, acht dagen na Pasen, wordt afgesloten.

Beloken Pasen heet in het Latijn *Dominica in albis* of 'witte zondag'. Mensen die zich voorbereiden op het doopsel en die in de paasnacht gedoopt werden, droegen acht dagen een wit kleed, symbool van nieuwe geboorte.

Vroeger, toen de kerk nog in het Latijn las, waren de eerste woorden van de eucharistieviering op deze zondag: "Quasi modo geniti infantes..." (Als pasgeboren baby's...). Daarom werd deze zondag toen ook 'Quasimodo-zondag' genoemd. De beroemde bultenaar van de Nôtre-Dame van Parijs uit het gelijknamige boek van Victor Hugo, en verfilmd door Disney, heet zo omdat hij op die dag ten vondeling werd gelegd.

In 2000 riep paus Johannes Paulus II deze dag uit tot 'Zondag van de Goddelijke Barmhartigheid'. Op 'Barmhartigheidszondag' wordt gevierd dat God iedere zondaar die berouw heeft zal vergeven. Tenslotte, in de orthodoxe kerk is deze dag bekend als 'Thomaszondag'. Heel wat namen dus voor deze zondag.

Maar nu terug naar het evangelie, naar vandaag...

Ik ben een mens, enthousiast maar ook nuchter, vol twijfel, vol geloof en ongeloof tegelijkertijd. Ik stel kritische vragen. Ik pieker over wat er niet is, over wat voorbij is en niet meer terugkomt. *Mijn naam is Thomas.*

Ik laat me nooit zo maar meeslepen met de grote menigte. Jezus boeide me en ik trok met hem mee. Maar ineens is alles mislukt. De grond zakt onder mijn voeten weg. Ik heb verkeerd gegokt en ik voel mij nu in de kou staan. Ze zeggen wel dat hij leeft, maar ik wil het eerst zien. *Mijn naam is Thomas.*

Vaak sta ik er ontredderd en machteloos bij. Ik zie een baby sterven nog voor het kon leven, een vriend door zelfdoding sterven, een kind met palliatieve zorgen haar *bucket list* afwerken. Ik hoor over mensen die verkracht, gefolterd en gedood worden in Oekraïne, maar ook elders in de wereld. Ik zie het verdriet van zovele mensen, jong en oud. Ik kan het moeilijk verwerken. En uit de dood is nog niemand teruggekomen. Ze zeggen wel dat hij leeft, maar ik wil het eerst zien. *Mijn naam is Thomas.*

Ik zie mensen verkommeren door armoede of door eenzaamheid achter gesloten deuren en vensters, hier in Turnhout maar ook elders. Ik kan het niet plaatsen. Ze zeggen wel dat hij leeft, maar ik wil het eerst zien. *Mijn naam is Thomas... ongelovige Thomas.* Of toch niet? Thomas, eigenlijk een boeiende figuur, ook voor ons vandaag. Thomas wordt ook Didymos genoemd, wat betekent 'tweeling'. Het gaat me nu niet om uit te zoeken of het hier om een eeneiige of twee-eiige tweeling gaat, en wie dan wel zijn tweelingbroer of -zus zou kunnen geweest zijn. Daar is het Johannes, denk ik, ook niet om te doen. Het gaat er hem over dat Thomas wordt voorgesteld als een dubbele persoonlijkheid, een twijfelaar, een gelovige en een ongelovige.

De grond is onder de voeten van Thomas en de andere leerlingen vandaan gehaald. Ze waren somber omdat hun hoop op een nieuwe of betere wereld was stukgeslagen. Hoe ze dachten dat het was, wie ze meenden dat Jezus was. Ze moeten het allemaal eens rustig laten bezinken en herbekijken. Ze lijken op ons vandaag, of wij op hen, geconfronteerd met vragen die we niet hebben zien komen.

Laten we dus eens kijken naar hoe het hen verging. En wat blijkt. Precies in die moeilijke situatie, precies op dat kantelmoment, doen ze ervaringen op die bepalend zullen blijken tot op vandaag. En de essentie van die ervaring is dat ze leren dat ze elders moeten zoeken,

anders moeten leren kijken, en vooral moeten blijven vertrouwen op het leven waarvan ze in de omgang met Jezus hebben mogen proeven.

En ja, Thomas heeft hiervoor wat meer tijd nodig. Eigenlijk is Thomas, net zoals ik en misschien ook jullie, een twijfelende en zoekende gelovige. Thomas twijfelde natuurlijk niet aan alles. Na drie jaren met hem te zijn opgetrokken geloofde hij dat Jezus een heel bijzondere profeet was. Maar opstaan uit de dood, dat is nog een ander paar mouwen... Pas als hij de wonden van Jezus heeft gezien komt Thomas tot het besef dat hij ook anders moet leren kijken.

En dan is er de vraag: 'Hoe zo, anders leren kijken?' 'Wat betekent dit?'

Zuster Mimi, een zuster die mijn echtgenote en ik kennen, verwoordt haar geloof als volgt: 'Mijn geloof in God gaat door mensen'. Eigenlijk een kernachtige samenvatting van de boodschap van het evangelie van vandaag. We dienen de verrijzenis, de nieuwe presentie van Jezus, nu te vinden in onze ontmoeting met mensen, daar waar mensen voor elkaar zorgen.

Merk trouwens op dat in het Johannesevangelie Pasen samenvalt met Pinksteren en er geen 50 dagen tussen vallen. Jezus komt binnen bij de apostelen en zegt als begroeting 'Vrede', en herhaalt dit nog eens, want geweld en dood mogen niet het laatste woord hebben. En onmiddellijk daarop volgt het pinkstermoment: de leerlingen worden uit hun beslotenheid, hun afzondering, bevrijd en de wijde wereld in gezonden om anderen te bevrijden. Jezus blaast over de leerlingen, zoals – bij de eerste schepping in Genesis – God de mens de levensadem in de neus blies. De nieuwe mens is nu opgestaan en hij is een gezondene. Waar is de zending, de opdracht op gericht? Op de vergeving van de zonden, en dat is Bijbelse taal voor het verzorgen en helen van elke menselijke kwetsuur. Als gezondene wordt hij of zij, worden wij, gevraagd te doen wat Jezus gedaan heeft: vrede brengen, zonden vergeven, mensen verzorgen en helen.

'Mijn geloof in God gaat door mensen.' Heel concreet:

Een paar weken geleden heb ik de kans gekregen om op bezoek te gaan bij een prachtig Koerdisch vluchtelingengezin uit Irak. Twee fantastische mensen zetten zich al sinds verschillende jaren belangloos in om de ouders en de kinderen van dit gezin te ondersteunen. *Hier zien we, denk ik, geloof, verrijzenis en zending gebeuren.*

Ik heb gezien hoe leerkrachten zich de afgelopen twee jaren bleven inzetten om via allerlei nieuwe lesvormen aan hun leerlingen te kunnen blijven lesgeven, maar hen ook te blijven ondersteunen als ze het moeilijk hadden. *Hier zien we, denk ik, geloof, verrijzenis en zending gebeuren.*

Ik zie hoe in het Antwerpse het Kansenhuis van Bond zonder Naam een plek biedt om kansarme mensen een duwtje in de rug te geven. Want samenleven is voor hen zorgen dat iedereen erbij hoort. Ook wie het minder makkelijk heeft, omdat hij of zij bijvoorbeeld niet rondkomt. *Hier zien we, denk ik, geloof, verrijzenis en zending gebeuren.*

Drie willekeurig gekozen voorbeelden van hoe de nieuwe presentie van Jezus te vinden blijft daar waar mensen voor elkaar blijven zorgen.

Lieve mensen, het is beloken Pasen. De paasweek wordt dan wel afgesloten, maar voor ons als twijfelende en zoekende christen is Pasen eigenlijk nooit afgesloten, nooit voorbij. Pasen is een opgave voor het leven. Luiken openen en naar buiten gaan, in de gemeenschap onze naasten bijstaan. Het is een levenshouding. Bevrijde mensen die ook andere mensen bevrijden.

En zo vallen een aantal namen die deze zondag krijgt toch nog wat samen. Want op beloken Pasen gooien we de luiken open om ons toe te keren naar de mensen die gewond zijn, we doen dat vanuit onze roeping als gedoopten (*dominica in albis*) en vandaag op deze zondag kijken we naar de twijfelende en zoekende apostel Thomas als inspiratiebron (Thomaszondag). Amen.

Bert Van der Wee